

Bruxelles, 10. ožujka 2023.
(OR. en)

Međuinstitucijski predmet:
2016/0139(COD)

5103/1/23
REV 1 ADD 1

VISA 2
COWEB 2
COMIX 5
CODEC 5
PARLNAT 32

OBRAZLOŽENJE VIJEĆA

Predmet: Stajalište Vijeća u prvom čitanju s ciljem donošenja UREDBE
EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o izmjeni Uredbe (EU) 2018/1806
o popisu trećih zemalja čiji državljani moraju imati vizu pri prelasku vanjskih
granica i zemalja čiji su državljani izuzeti od tog zahtjeva (Kosovo*)
– obrazloženje Vijeća
– Vijeće donijelo 9. ožujka 2023.

* Ovim se nazivom ne dovode u pitanje stajališta o statusu te je on u skladu s RVSUN-om
1244/1999 i mišljenjem Međunarodnog suda o proglašenju neovisnosti Kosova.

I. UVOD

1. Komisija je 4. svibnja 2016. podnijela Prijedlog¹ uredbe Europskog parlamenta i Vijeća čiji je cilj brisanje upućivanja na „Kosovo*” u Prilogu I. (obveza posjedovanja vize) i umetanje istog upućivanja u Prilog II. (izuzeće od obveze posjedovanja vize) u sadašnjoj Uredbi (EU) 2018/1806. U svojem završnom izvješću o provedbi plana za liberalizaciju viznog režima² Komisija je potvrdila da je Kosovo ispunilo zahtjeve, u okviru kojih je bio postavljen uvjet da će do trenutka kada Europski parlament i Vijeće donesu taj prijedlog Kosovo ratificirati sporazum o razgraničenju s Crnom Gorom i postići dodatne rezultate u borbi protiv organiziranoga kriminala i korupcije.
2. Komisija je u srpnju 2018. objavila izvješće³ u kojem je zaključeno da je Kosovo ispunilo ta dva preostala mjerila jer je ratificiralo sporazum o razgraničenju s Crnom Gorom.
3. Europski parlament 28. ožujka 2019. donio je svoje stajalište u prvom čitanju odobrenjem prijedloga Komisije. Izvornu izvjestiteljicu gđu Tanju Fajon (S&D, SI) 2022. zamijenio je g. Thijs Reuten (S&D, NL).
4. U Vijeću su pripremna tijela 2016. obustavila ispitivanje prijedloga Komisije zbog činjenice da su preostala dva mjerila morala biti ispunjena *prije* bilo kakve nove rasprave o predmetu. Daljnje rasprave održane su i 2018. i 2020.
5. Komisija je 2022. postigla dogovor o tome da će u pisanom obliku izvijestiti o daljnjem napretku Kosova. Time je odgovorila na davno upućeni zahtjev Vijeća. U neslužbenom dokumentu Komisije naslovljenom „Factual update on key developments in the areas of main interest for Member States” („Činjenično ažuriranje ključnih događaja u područjima od glavnog interesa za države članice”) zaključeno je da je Kosovo nastavilo konsolidirati napredak u ključnim područjima utvrđenima u planu za liberalizaciju viznog režima te je stoga i dalje u potpunosti valjana osnova za preporuku Komisije iz 2018. da se nositelji putovnice Kosova izuzme od obveze posjedovanja za kratkotrajne boravke.

¹ 8670/1/16 REV 1.

² 8764/16.

³ 11295/18 + ADD 1 REV 1.

6. Nakon što je predstavljen neslužbeni dokument Komisije, rad na tom predmetu nastavljen je u Vijeću. Na sastanku 30. studenoga 2022. Odbor stalnih predstavnika donio je mandat za početak pregovora s Europskim parlamentom⁴.
7. Pregovori su započeli ubrzo nakon toga. Nakon prvog tehničkog sastanka održanog 12. prosinca 2022., politički trijalog sazvan je 14. prosinca 2022. u Strasbourgu. Dva su zakonodavca postigla su dogovor utvrđivanjem kompromisa o nekoliko neriješenih pitanja uočenih na tehničkoj razini.
8. Odbor stalnih predstavnika 20. prosinca 2022. analizirao je konačni kompromisni tekst s ciljem postizanja dogovora te ga je potvrdio⁵.
9. Odbor za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove (Odbor LIBE) Europskog parlamenta 12. siječnja 2023. potvrdio je politički dogovor te je predsjednik Odbora LIBE 13. siječnja 2023. poslao pismo predsjedniku Odbora stalnih predstavnika u kojem potvrđuje da će Parlament, ako Vijeće odobri uredbu u prvom čitanju, nakon pravno-jezične redakture odobriti stajalište Vijeća u drugom čitanju.
10. Irska ne sudjeluje u donošenju te uredbe te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje jer ona predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u kojima Irska ne sudjeluje.
11. U pogledu Islanda, Norveške, Švicarske i Lihtenštajna, ta uredba predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine.
12. U pogledu Cipra, Bugarske i Rumunjske ta uredba predstavlja akt koji se temelji na schengenskoj pravnoj stečevini ili je na drugi način s njom povezan, u smislu odgovarajućih akata o pristupanju.

⁴ 15462/22.

⁵ 16276/22.

II. CILJ

13. Cilj je te uredbe prenijeti upućivanje na „Kosovo*” iz Priloga I. (popis zemalja koje podliježu obvezi posjedovanja vize) u Prilog II. (popis zemalja izuzetih od obveze posjedovanja vize) u Uredbi (EU) 2018/1806. Nositelji biometrijskih putovnica Kosova stoga će imati pravo na putovanje bez vize za kratkotrajne boravke (tj. najviše 90 dana u bilo kojem razdoblju od 180 dana) u Europskoj uniji.

III. ANALIZA STAJALIŠTA VIJEĆA U PRVOM ČITANJU

14. Europski parlament i Vijeće vodili su pregovore s ciljem postizanja dogovora na temelju stajališta Vijeća u prvom čitanju koje bi Parlament u drugom čitanju mogao prihvatiti bez amandmana. Tekst stajališta Vijeća u prvom čitanju u potpunosti odražava kompromis postignut između dvaju suzakonodavaca uz pomoć Europske komisije.
15. Stajalištem Vijeća u prvom čitanju nastoji se pomiriti cilj da nositelji putovnica Kosova budu izuzeti od obveze posjedovanja vize s nizom razloga za zabrinutost povezanih s migracijskim i sigurnosnim rizicima.
16. U tom kontekstu datum provedbe liberalizacije viznog režima povezan je s početkom rada Europskog sustava za informacije o putovanjima i odobravanje putovanja (ETIAS) kako bi se u potpunosti iskoristio novi informacijski sustav EU-a kojim se, među ostalim, nastoji doprinijeti visokoj razini sigurnosti i spriječiti nezakonito useljavanje putem temeljite procjene putnika izuzetih od obveze posjedovanja vize prije njihova dolaska na granične prijelaze na vanjskim granicama.
17. Uvažavajući činjenicu da je vremenski raspored početka rada informacijskih sustava EU-a podložan reviziji, u stajalištu Vijeća u prvom čitanju jasno se navodi da će se, ako se dodatno odgodi početak rada ETIAS-a, liberalizacija viznog režima u svakom slučaju primjenjivati najkasnije od 1. siječnja 2024.

18. U stajalištu Vijeća u prvom čitanju nadalje se ustraje na dvama pitanjima. Prvo, naglašava se važnost suradnje Kosova u pogledu ponovnog prihvata, posebno sklapanjem sporazuma ili aranžmana u tom području s državama članicama, ako oni već ne postoje, i to uz potpuno poštovanje načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja. Ovim pozivom ne dovode se u pitanje stajališta država članica o statusu Kosova. Drugo, u stajalištu Vijeća u prvom čitanju naglašava se važnost usklađivanja vizne politike Kosova s viznom politikom Unije kako bi se spriječile nezakonite migracije prema schengenskom području.

IV. ZAKLJUČAK

19. Stajalište Vijeća u prvom čitanju u potpunosti odražava kompromis postignut u pregovorima između Europskog parlamenta i Vijeća uz pomoć Komisije.
20. Ovaj kompromis potvrđen je pismom predsjednika Odbora LIBE upućenim predsjedniku Odbora stalnih predstavnika 13. siječnja 2023. U tom pismu predsjednik Odbora LIBE navodi da će članovima svojeg odbora, a zatim i plenarnom sazivu Parlamenta, preporučiti da, bez amandmana u drugom čitanju Parlamenta, prihvate stajalište Vijeća u prvom čitanju, podložno provjeri pravika lingvista obiju institucija.
-